

הגנה על אזרחים

ה-26 באוגוסט עד ה-1 בספטמבר 2009

התפתחויות אחרונות מיום שלישי ה-1 בספטמבר:

- 2 בספטמבר: הרשויות הישראליות הסירו חלק מהתשתיות של מחסום מעלה אפרים, אחד מארבעה מחסומים מאוישים שמפקחים על המעבר בין עמק הירדן לגדה המערבית. לטענת המת"ק הישראלי, מחסום זה לא יאויש עוד באופן סדיר. מדובר במהלך שאמור לאפשר גישה חופשית יותר לכלי רכב בעלי לוחית רישוי פלסטינית, אשר יוכלו להיכנס לעמק הירדן מבלי להציג אישור.
- 2 בספטמבר: ישראל הכריזה על שחרורם של תשעה נציגי חמאס במועצה המחוקקת, לאחר שסיימו לרצות את עונשם. חברי המועצה נעצרו זמן קצר לאחר חטיפתו של גלעד שליט. 24 חברי מועצה נוספים ושני שרים מטעם החמאס עדיין עצורים בבתי כלא ישראלים.
- 3 בספטמבר: במסגרת אירוע שהתקיים בעזה, הביעו סוכנויות או"ם וארגונים לא ממשלתיים דאגה עמוקה נוכח משבר המים והתברואה המתמשך שנוצר בעקבות המצור הישראלי, וקראו לפתוח לאלתר את מעברי הגבול לעזה.

הגדה המערבית

ילד פלסטיני נהרג; מספר הנפגעים נותר נמוך

במהלך השבוע החולף נורה ונהרג נער פלסטיני בן 15, ועוד עשרה פלסטינים נפגעו מידי הכוחות הישראליים. בדומה לנתונים מהשבועות הקודמים, מספר הפצועים הפלסטינים בשבוע זה נותר נמוך בהרבה מהממוצע השבועי של שנת 2009, שעמד על 17 פצועים.

ב-31 באוגוסט ירה חייל ישראלי בנער פלסטיני בן 15 במחנה הפליטים אל ג'ילזון (רמאללה) ופצע אותו אנושות, בטענה, לכאורה, שהנער זרק בקבוק תבערה לעבר מגדל תצפית צה"לי ליד ההתנחלות בית אל. הנער הועבר לבית חולים ישראלי לקבלת טיפול, ושם מת זמן קצר לאחר הגעתו. באוקטובר 2008 אירעו מקרים דומים באותו אזר, בעקבותיהם נהרגו שני פלסטינים, אחד מהם היה קטין. לאחר התקרית של השבוע, ירו הכוחות הישראליים רימוני גז והלם כדי לפזר הפגנה שהתפתחה בכניסה למחנה; פרמדיק ועובד של סוכנות אונר"א נפצעו.

כמו כן, כוחות ישראלים ירו ופצעו השבוע באורח אנוש גבר פלסטיני בעיר חברון, בשטח שנמצא תחת שליטה ישראלית (H2), בטענה שניסה לדקור חייל. בנוסף, חמישה פלסטינים נפגעו במהלך ההפגנות השבועיות נגד הגדר, בכפרים נעלין, בלעין ומעסרה.

השבוע חלה עליה מסוימת במספר מבצעי החיפוש והמעצרים שערכו הכוחות הישראלים בשטחים הכבושים בהשוואה לנתונים משבוע הקודם (110 לעומת 97), 70 מתוכם התרחשו בצפון הגדה המערבית, 18 בדרום ו-22 במרכז הגדה.

גישה ותנועה בגדה המערבית

על פי הדיווחים, מעבר פלסטינים בעלי תעודות זהות פלסטיניות במהלך יום השישי הראשון של הרמדאן (ה-28 באוגוסט) התנהל באופן סדיר יותר בהשוואה לשנים קודמות. לדברי הרשויות הישראליות, כ-60,000 פלסטינים נכנסו לירושלים דרך ארבעת המחסומים המורשים (קלנדיה, גילה, מחנה הפליטים שועפאט ואל-זייתון). לגברים מעל גיל 50 ולנשים מעל גיל 45 התאפשר מעבר ללא אישור מיוחד. גברים בגילאי 45-50 ונשים בגילאי 30-45 הורשו לעבור באמצעות אישור מבקרים. כוחות ביטחון ישראלים הציבו מחסומים ברחבי העיר העתיקה במהלך תפילות היום השישי.

מתחילת הרמדאן הפעילו הרשויות הישראליות נוהל חדש במחסומים המפקחים על הכניסה לכפר עזון עתמה השוכן בין הגדר לקו הירוק באזור קלקיליה. לפי הנוהל החדש, המעונוניים להיכנס לכפר במהלך הרמדאן, אך אינם נמנים על תושביו, אינם נדרשים להציג אישור מבקרים מיוחד אלא רק להפקיד את תעודת הזהות שלהם במחסום.

ב-27 באוגוסט הודיעו הרשויות הישראליות על סגירתם של שערי גדר חקלאיים הסמוכים לכפרים בית איג'זא ובידו (נפת ירושלים) עד למועד לא ידוע. צעד זה ימנע מחקלאים להגיע אל אדמותיהם אשר מעברה השני של הגדר, ושעיקרן כרמים. ההחלטה על סגירת השערים התקבלה לאחר התפוצצות מטען חבלה בסמוך לשער בית איג'זא; לא דווח על נפגעים.

אלפי תלמידים סובלים ממחסור בכיתות לימוד

השבוע נפתחה שנת הלימודים 2009-2010, אולם אלפי תלמידים פלסטינים במזרח ירושלים ובאזור C סובלים ממחסור בכיתות ובמוסדות חינוך. על פי דיווח משותף של שני ארגונים לא ממשלתיים ישראליים (האגודה לזכויות האזרח ועיר עמים), לפחות 30,000 ילדים פלסטינים נאלצים לשלם סכומי כסף גבוהים לבתי ספר פרטיים עקב מחסור בכ-1,000 כיתות בבתי הספר הציבוריים שבפיקוח עיריית ירושלים ומשרד החינוך הישראלי. הארגונים אף מעריכים כי למעלה מ-5,000 ילדים פלסטינים כלל אינם רשומים בבית ספר. התקשורת הישראלית דיווחה שעיריית ירושלים דחתה את ממצאי הדוח בטענה שהנתונים מסולפים ושהפערים בין מסגרות החינוך במקומות השונים בעיר הולכים ומצטמצמים.

בכפרים השוכנים באזור C ניתן למצוא מבנים בלתי הולמים המשמשים כבתי ספר, ביניהם אוהלים, צריפים ומבנים העשויים מבטון גס. מצב זה נוצר בעקבות העדר אישורי בנייה להרחבת מבנים קיימים או להקמת מבנים חדשים של מוסדות חינוך הדרושים על מנת לתת מענה לצרכים הגדלים. המנהל האזרחי הוציא צווי הריסה או צווי הפסקת בנייה למספר בתי ספר באזור C שנבנו ללא האישורים הדרושים.

תקריות אלימות הקשורות במתנחלים

שש תקריות אירעו השבוע בין מתנחלים לפלסטינים, מספר זהה כמעט לממוצע השבועי מאז תחילת 2009 (7). במהלך התקריות נרשמו נזקי רכוש, הפחדה והסגת גבול; איש לא נפגע. מתנחלים מאבני חפץ (נפת טול כרם) שבצפון הגדה, יידו אבנים אל עבר חקלאים פלסטינים שעיבדו את אדמתם בסמוך להתנחלות, ואילצו אותם לעזוב את המקום. רועי צאן מהכפר ינון (נפת שכם) גורשו משדה מרעה שליד ההתנחלות איתמר, לאחר שמתנחלים רדפו אחריהם תוך שהם יורים באוויר. לפי הדיווחים, מתנחלים מנווה דניאל שבדרום הגדה עקרו מספר עצי זית שבבעלותם של חקלאים פלסטינים מהכפר אל-ח'דר(נפת בית לחם).

השבוע נרשמו שתי תקריות נוספות של יידוי אבנים בידי פלסטינים לעבר כלי רכב שנסעו על כביש 60 ליד הכפר סינג'יל (נפת רמאללה). נזק קל נגרם לכלי הרכב.

רצועת עזה

נמשכת האלימות מעת לעת; דייג אחד נהרג השבוע

גם השבוע הוסיפו ספינות חיל הים הישראלי להטיל הגבלות על שטחי הדייג הפלסטינים; ב-27 באוגוסט, ירו כוחות חיל הים בשני דייגים פלסטינים שדגו באזור חופה הצפוני של רצועת עזה, אחד מהם נהרג. זהו הדייג הפלסטיני הראשון שנהרג מאז ה-18 בינואר 2009. במהלכן של ארבע תקריות אחרות, פתחו ספינות חיל הים ביריות אזהרה לעבר ספינות דייג ממערב לבית להיא, ואילצו אותן לשוב אל החוף. בינואר השנה צמצמה ישראל את אזור הדייג הפלסטיני משישה לשלושה מייל ימי. לצעד זה השלכות מרחיקות לכת על הדייג עצמו ועל פרנסתם של 3,000 דייגים פלסטינים ומשפחותיהם. הגבלות דומות הוטלו על אדמות חקלאיות בבעלות פלסטינית, השוכנות במרחק של כ-300 מטרים מהגבול בין ישראל לרצועה. במהלך השבוע החולף נכנסו הכוחות הישראליים לתוך שטחי עזה, עד מרחק של כמה מאות מטרים מהגבול, מזרחית למחנה אל בורייג'. הם שיטחו את האזור ואילצו את החקלאים הפלסטינים לעזוב את אדמותיהם.

עוד השבוע, שני חמושים שמזוהים עם החמאס נהרגו בהתפוצצות שמקורה אינו ידוע, מזרחית לג'באליה הסמוכה לגבול; על פי דיווחי התקשורת הישראלית, כוחות הביטחון הישראליים מכחישים כי ישראל ביצעה התקפה באזור. בנוסף נפצע חמוש פלסטיני במהלך מתקפה של חיל האוויר הישראלי על קבוצת חמושים שזוהתה במזרח העיר עזה.

במהלך השבוע החולף פלגים פלסטינים שונים הוסיפו לירות רקטות ופצצות מרגמה לעבר בסיסים ישראלים הסמוכים לגבול. מאז ההכרזה על הפסקת אש ב-18 בינואר 2009, נהרגו 39 פלסטינים וישראלי אחד, ונפגעו 89 פלסטינים ו-6 ישראלים, בסכסוך הישראלי-פלסטיני באזור רצועת עזה ודרום ישראל.

שלושה הרוגים במנהרה תת קרקעית

שלושה פלסטינים נהרגו השבוע ואדם נוסף ניפצע בהתמוטטות מנהרה תת קרקעית על הגבול שבין הרצועה למצרים. מאז ה-18 בינואר 2009 נהרגו 44 פלסטינים בתקריות שונות שאירעו במנהרות התת-קרקעיות.

צה"ל יבדוק 8 תלונות בדבר מקרי התעללות בעצירים ואלימות שאירעו לכאורה במהלך מבצע "עופרת יצוקה"

השבוע פורסם בתקשורת הישראלית כי צה"ל הורה למשטרה הצבאית לחקור שמונה תלונות לפיהן במהלך מבצע "עופרת יצוקה", על פי החשד לכאורה, התעללו חיילי צה"ל במעוכבים ונהגו באלימות כלפי תושבי עזה. ארבע מהתלונות הוגשו על ידי הוועד הציבורי הישראלי נגד עינויים, אחת מהן הוגשה בינואר ושלוש הנותרות במהלך חודש אפריל. התלונה הראשונה הוגשה מטעמם של 19 מתוך 40 תושבי עזה שנעצרו במהלך המתקפה הישראלית. על פי החוק הצבאי בישראל, חייל שמכה או מתעלל בדרך כלשהי בחייל בעל דרגה נמוכה ממנו או באדם הנמצא במעצר באחריותו, יובא למאסר של עד שלוש שנים.

השפעת המצור על פתיחת שנת הלימודים

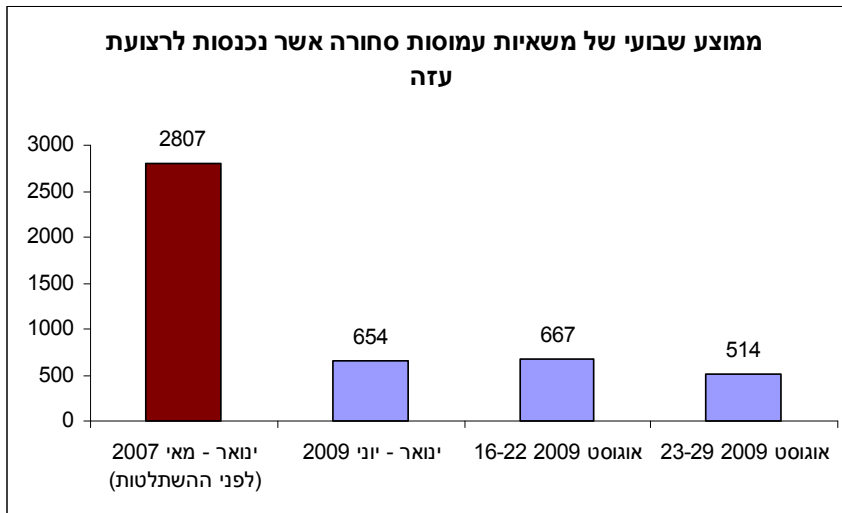
פתיחת שנת הלימודים 2009 - 2010 ברצועה לוותה בסכנה בשל מחסור בחומרי גלם לבנייה ולשיקום מבני חינוך וחדרי לימוד ומחסור בציוד לימודי מסוגים שונים.

לפחות 280 בתי ספר ספגו פגיעות קלות עד חמורות במהלך מבצע "עופרת יצוקה", שמונה עשר מתוכם נהרסו. עד היום אף אחד מבתי ספר אלה לא שוקם או שופץ, בשל ההגבלות המתמשכות על הכנסת חומרי גלם לבניה. העברת תלמידים מבתי הספר ההרוסים אל בתי ספר אחרים יוצרת צפיפות קשה בכיתות.

בנוסף, עקב ההגבלות המתמשכות על הכנסת סחורות שונות לרצועת עזה נוצר מחסור חמור במחברות ובספרי לימוד. כ-240,000 תלמידים הרשומים לבתי הספר הממשלתיים סובלים מכך. אף שקיימת הקצבה של מחברות, משרד החינוך בעזה מדווח על מחסור בפריטים שונים בבתי הספר הממשלתיים, לרבות ספרי לימוד, נייר להדפסה, גירים, חלקי חילוף למכונות צילום וכו'.

מאז תחילת 2009 התירה ישראל את כניסתן של 174 משאיות טעונות בספרי לימוד וציוד לימודי אחר. במהלך החודשים יולי-אוגוסט הורשו להיכנס רק שתי משאיות מטען שייבאו ציוד משרדי, וזאת בהשוואה ל 157 משאיות של ציוד משרדי שניכנסו ב-2007 ול-30 משאיות שניכנסו בתקופה המקבילה ב-2008. לדברי מרכז הסחר הפלסטיני (Paltrade) וספקים מקומיים, כ-120 משאיות עמוסות בציוד משרדי מחכות לאישור כניסה לתוך הרצועה.

הממוצע השבועי של משאיות מטען הנכנסות לעזה עדיין נמוך מהנדרש (23-29 באוגוסט)

השבוע חלה ירידה של 23 אחוזים בייבוא לתוך הרצועה, ביחס לשבוע הקודם (514 משאיות מטען לעומת 677 בשבוע הקודם). נתוני השבוע מהווים כ-18 אחוזים מהממוצע השבועי של משאיות מטען שנכנסו לרצועה במהלך חמשת החודשים הראשונים של שנת 2007, לפני שהחמאס תפס את השלטון ברצועה. רוב המוצרים שהועברו

השבוע לרצועה היו מוצרי מזון והיגיינה, וכך היה גם בשבוע הקודם (464 משאיות מטען או 91 אחוזים מכלל המשאיות). תשעת האחוזים הנותרים כוללים ציוד חקלאי, מוצרי אריזה, ציוד רפואי ומוצרים אחרים שאינם מוצרי מזון.

השבוע חלה ירידה של כ-27 אחוזים בייבוא גז (601 טונות מול 819 טונות) לעומת השבוע הקודם. על פי הערכת התאחדות בעלי תחנות הדלק כמות זו מהווה רק 34 אחוזים מהצריכה השבועית השוטפת, ואולם, לטענתם, עדיין ניתן לרכוש גז לבישול בשוק החופשי, אף שמורגש מחסור קל. השבוע לא התקיימה כל העברה של דלק או סולר מישראל לרצועה, אך ניתן לרכוש דלק וסולר מצריים שמגיעים לרצועה דרך המנהרות שבגבול בין עזה למצרים.

עדיין קיימת הגבלה בהכנסת מוצרים חיוניים כמו חומרי בניין (מלט, מוטות ברזל, זכוכית, עץ ועוד), חלקי חילוף שנועדו לפרויקטים הקשורים בתשתיות המים והתברואה, מוצרי אריזה, מוצרים חשמליים ותעשייתיים, בעלי חיים, ציוד טכנולוגיות מידע וכלי רכב, ולעיתים חל איסור מוחלט על העברתם. השבוע לא הותר ליצא דבר מהרצועה; המשלוח האחרון של יצוא מרצועת עזה יצא ב-27 באפריל 2009.

האוכלוסייה בעזה מוסיפה לסבול מהפסקות חשמל תכופות

השבוע הועברו שוב כ-2.2 מיליון ליטרים של דלק תעשייתי אל תחנת הכוח של עזה, כ-70 אחוזים מכמות הדלק הדרושה לתפעול התחנה בתפוקה מרבית. כתוצאה מכך, נאלצת חברת החשמל הפלסטינית להמשיך בהפסקות חשמל יזומות, ל-6 שעות ביממה, חמישה ימים בשבוע. יש לכך השפעה על תפקודם של השירותים הציבוריים, ביניהם שאיבת מים וטיהור מי שופכין, כמו גם שירותי מנהל ובריאות בבתי החולים. לדברי רשות המים של ישובי החוף, אספקת מים זורמים דרך הרשת לבתי התושבים ברחבי הרצועה מוגבלת בשל הפסקות החשמל ל-6-8 שעות ביממה, פעם עד ארבע פעמים במהלך השבוע. בנוסף, מתבצעת הזרמה של כ-80 מיליון ליטרים של מי ביוב מטוהרים למחצה לסביבה (בעיקר למימי הים התיכון) בשל הפסקות החשמל התכופות, המחסור בסולר והעדר חלקי חילוף.

הנוסח המחייב הוא המקור בשפה האנגלית, לקריאתו פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilian_weekly_report_2009_09_03_english.pdf